

Transformatieplan Jeugdhulp 2018-2020 Regio Centraal Gelderland

Definitief: 7-9-2018

Inhoud

Hoofdstuk 1 Inleiding	3
Inleiding	3
Actieprogramma Zorg voor de Jeugd	3
Doel van het Regionaal Transformatieplan Jeugd	4
Procedure en Status	4
Samenhang met andere regionale plannen	4
Hoofdstuk 2 Visie op transformatie	5
Waar staan we nu?	5
Zorglandschap.....	6
Analyse.....	8
Transformatieopgaven	8
Ontwikkellijnen	11
Hoofdstuk 3 Ontwikkellijnen	12
1. Versterken van de Lokale Teams	12
2. Transformatie specialistische ambulante jeugdhulp.....	13
3. Transformatie op verblijf	13
4. Complexe Scheidingen.....	14
Hoofdstuk 4 Financiën.....	16
Toelichting op de uitkering van Transformatiefonds	16
Soorten kosten.....	16
Begroting op hoofdlijnen	17
Besluitvorming op basis van overeenstemming.....	19
Budgethouder	19
Hoofdstuk 5 Communicatie.....	20
Op welke momenten en hoe communiceren we?	20
Welke portefeuillehouders voeren daarbij het woord?	20
Betrekken van jongeren en Adviesraden bij de uitvoering?	20
Hoe gaan we om met initiatieven / aanvragen van aanbieders?	20
Kennis en ervaringen delen	20
Hoofdstuk 6 Bijlagen	22
Modelformulier Basis op orde	22
Financiële uitwerking.....	22

Hoofdstuk 1 Inleiding

Inleiding

Sinds de invoering van de decentralisaties per 1 januari 2015 is er binnen gemeenten veel tijd en energie gestoken in de transities, het oppakken van de nieuwe taken, de inrichting en optimalisatie van systemen en het op orde krijgen van de daarbij behorende processen (berichtenverkeer). Vooruitlopend op de decentralisaties hebben de 11 gemeenten van Regio Centraal Gelderland¹ in 2014 besloten om hierin nauw samen te werken. De belangrijkste reden toen was samen efficiënter en effectiever de transitie aan te kunnen pakken.

In dit transformatieplan beschrijven we de ontwikkelijnen van Regio Centraal Gelderland voor de Jeugdhulp in 2018, 2019 en 2020. Deze lijnen sluiten aan bij onze missie dat ieder kind in onze regio de hulp krijgt die het nodig heeft om kansrijk, gezond en veilig op te groeien, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid hiervoor allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt.

Actieprogramma Zorg voor de Jeugd

De Jeugdwet is drie jaar na de invoering door het rijk geëvalueerd. De landelijke evaluatie laat zien dat de beoogde transformatie naar een effectiever stelsel nog niet gerealiseerd is. De afgelopen periode is daarom gekeken wat er nodig is om het wel te laten slagen. Het landelijk actieprogramma “Zorg voor de Jeugd” is hiervan het resultaat. Het gezamenlijke hoofddoel van het actieprogramma is de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering merkbaar en meetbaar steeds beter te maken voor kinderen, jongeren en gezinnen, zodat ze op tijd passende hulp ontvangen. Hiervoor is het nodig om kinderen, jongeren en gezinnen passender te ondersteunen tijdens de levensloop van het kind thuis, uitwonend, op school en bij de overgang naar de volwassenheid.

Rijk, gemeenten, zorgaanbieders en cliënt organisaties willen bovenstaand doel bereiken door zes inhoudelijke acties:

1. Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen.
2. Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien.
3. Alle kinderen de kans bieden zich optimaal te ontwikkelen.
4. Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden.
5. Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt.
6. Investeren in vakmanschap van jeugd professionals.

Het rijk en de gemeenten stellen een transformatiebudget ter beschikking van 108 miljoen euro voor de uitwerking op regionaal niveau van bovenstaande actielijnen. In de bijlage (het modelformulier) is aangegeven op welke wijze de regio voldoet aan de eisen van het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd.

¹ Regio Centraal Gelderland bestaat uit de gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wageningen en Zevenaar.

Doel van het Regionaal Transformatieplan Jeugd

Na de decentralisatie van de jeugdzorg naar de gemeenten heeft de Regio Centraal Gelderland een goede beweging in gang gezet en is hard gewerkt aan de beoogde transformatie. De Regio constateert echter dat de transformatie nog lang niet 'af' is en dat verder gewerkt moeten worden aan verbeteringen in de jeugdhulp. Dit plan is een leidraad voor die verdere ontwikkeling en geeft ruimte voor nieuwe initiatieven. Dit plan zal worden ingediend bij het rijk om in aanmerking te komen voor een bijdrage vanuit het landelijk transformatiebudget.

Procedure en Status

Er is vanuit het Regionaal Overleg Jeugd in juni 2018 een ambtelijke werkgroep 'Transformatieplan' in het leven geroepen om voor de Regio Centraal Gelderland bovenstaand programma uit te werken. Op 30 augustus 2018 is het conceptplan tijdens een gezamenlijke bijeenkomst met jongeren, adviesraden, cliënt organisaties, lokale toegang, adviesraden, bestuur en aanbieders besproken, waarna er gelegenheid was om schriftelijk te reageren op het concept plan. De binnen gekomen reacties zijn waar nodig verwerkt in het plan en worden verder uitgewerkt aan de transformatietafels. Op 7 september 2018 is het plan vastgesteld door het Regionaal Portefeuillehouders overleg Zorg. De colleges van Burgemeester en Wethouders in de Regio zijn vervolgens geïnformeerd.

Samenhang met andere regionale plannen

Naast het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd lopen op dit moment nog drie andere landelijke programma's: 'Geweld hoort nergens thuis', 'Scheiden zonder schade' en 'Kansrijke start'. Waar mogelijk zijn in het Regionaal Transformatieplan al verbindingen met deze programma's gezocht. In het najaar 2018 wordt een verdere uitwerking verwacht.

Hoofdstuk 2 Visie op transformatie

Waar staan we nu?

De basis voor de regionale samenwerking van, toen nog, regio Arnhem is vastgelegd in de regio visie Sociaal Domein Regio Arnhem van december 2014. Uitgangspunt hierbij was "lokaal wat kan, regionaal wat moet". Daarbij is ook expliciet gekozen voor het niet onderbrengen van beleid in de samenwerking. Wel werken de gemeenten vanaf het begin samen met lokale partners en zorgaanbieders aan transformatievraagstukken in het jeugdstelstel, bijvoorbeeld via een regionaal transformatiefonds sociaal domein en een provinciale subsidie voor transformatie jeugdzorg. Hieruit is divers aanbod van projecten van aanbieders en andere partijen gefinancierd. In 2017 is een transformatieagenda voor jeugdhulp en voor Wmo opgesteld. Voor Jeugdhulp zijn de volgende 3 thema's afgesproken: Versterken van de Lokale Toegang, Afschalen van Specialistische Jeugdzorg en Sturen op Resultaat. Rondom deze thema's zijn transformatietafels opgericht met vertegenwoordigers van de lokale teams, van aanbieders en andere partners in het netwerk. Het nu voorliggende plan bouwt hierop voort.

Naast samenwerking rondom transformatievraagstukken, heeft de regio het onderdeel inkoop² direct regionaal georganiseerd op basis van bestuurlijk aanbesteden. Vanuit efficiëntie overwegingen en om onnodige bureaucratie te voorkomen is het zogenaamd IAS ontwikkeld: Interactief Aankoop Systeem wat veel weg heeft van het 'Open House' systeem. We werken met meerjaren raamcontracten waarbij iedere nieuwe aanbieder kan toetreden indien hij voldoet aan het programma van eisen. Gemeenten hebben vanuit de gemeenschappelijke regeling de keuze om aan submodules binnen de module inkoop deel te nemen. De huidige contracten lopen voor de periode 2017-2019. Aan het einde van die periode vindt een evaluatie plaats. Er is bewust gekozen voor meerjarige contracten zodat gezamenlijk geïnvesteerd kan worden in transformatie.

De regionale samenwerking heeft eerst in 2017 een formele vorm gekregen: de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR). Tot die tijd werd samengewerkt op basis van overeenstemming, waarbij indien nodig gemeente Arnhem mandaat had voor het nemen van besluiten (na overeenstemming), ook privaatrechtelijk (contracten).

De overeenstemming liep via diverse ambtelijke en bestuurlijke gremia. Met de komst van de Gemeenschappelijke Regeling zijn ook de overlegvormen als onderdeel van het governance plan verder geformaliseerd en gericht op overeenstemming.

De kosten van de Gemeenschappelijke Regeling worden in de regio omgeslagen op basis van een verdeelsleutel op inwoners aantal. Kosten die voortvloeien uit het gebruik van maatwerk worden voldaan door de gemeente die hiervan gebruik maakt. Daardoor blijven de geldstromen overzichtelijk en gescheiden.

Onderdeel van de inkoop en de transformatie is het overleg dat lopende het jaar plaatsvindt met aanbieders. Met elkaar optrekken is een belangrijke basis voor het maken van afspraken op uitvoeringsniveau, voor het bieden van expertise, advies en ondersteuning aan de lokale teams. Om het verloop van het gebruik van zorg te volgen worden vanuit de module inkoop van de MGR samen met lokale ambtelijke ondersteuning trimestergesprekken met aanbieders gevoerd.

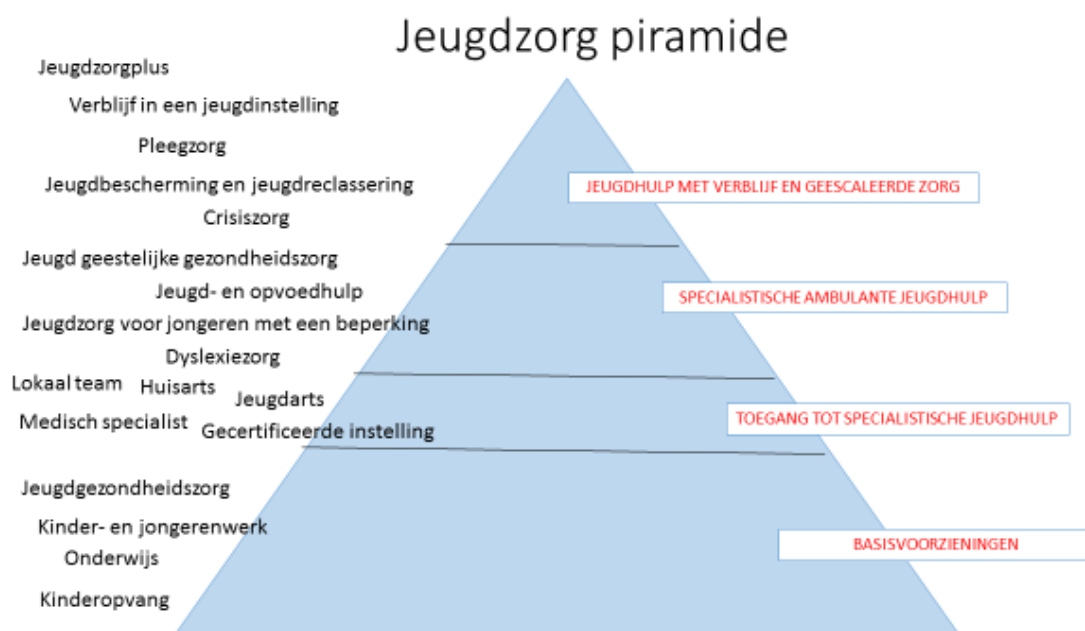
² Naast de module Inkoop, zijn per 1 januari 2018 ook het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland en RBL Midden-Gelre als modules in deze Gemeenschappelijke Regeling opgenomen.

De Regio organiseert Overlegtafels met betrokken organisaties om nadere afspraken te maken rondom de uitvoering van de contracten, de kwaliteit van de producten, social return on investment (SROI), enz.

De MGR heeft haar informatiemanagement ingericht met een website (www.regiocentraalgelderland.nl), een informatiesysteem voor ondersteuning van het contractmanagement (Vendorlink) en een informatiesysteem voor aanbieders en verwijzers (Mylex). Tevens wordt vanuit het contractmanagement aan gemeenten managementinformatie beschikbaar gesteld via een trimesterrapportage.

Zorglandschap

Het zorglandschap van de jeugd kan toegelicht worden aan de hand van onderstaand plaatje.

Basisvoorzieningen

De brede basis - waar alle kinderen van gebruik (kunnen) maken - wordt ingevuld door de basisvoorzieningen. In onze regio zijn dat circa 95.000 kinderen in de leeftijdscategorie van 0 tot 18 jaar. Het gaat hier om voorzieningen die door de gemeente worden getroffen, zoals de jeugdgezondheidszorg en het kinder- en jongerenwerk, maar bijvoorbeeld ook onderwijs maakt hier onderdeel van uit (vrij toegankelijke basishulp). In de basisvoorzieningen ontvangen alle kinderen de ondersteuning die ze in beginsel nodig hebben om gezond, kansrijk en veilig op te groeien.

Toegang

Een deel van de kinderen (ca 12 %) vraagt meer ondersteuning dan vanuit de basisvoorzieningen geboden kan worden. Voor deze kinderen kan een vorm van specialistische jeugdhulp nodig zijn. Partijen die toegang tot specialistische jeugdhulp kunnen verschaffen, zijn in bovenstaand plaatje genoemd in het tweede onderdeel. Het betreft de geautoriseerde verwijzers. Dit zijn de lokale (wijk)teams die door de gemeenten zijn ingericht, maar ook de huisartsen, medisch specialisten en

de rechtbank. De toegang bepaalt in gesprek met de inwoner of er specialistische hulp nodig is en of er ondersteuning vanuit de basisvoorzieningen of de toegang geboden kan worden. Wanneer specialistische hulp nodig is, wordt een verwijzing gegeven.

Specialistische ambulante jeugdhulp, jeugdhulp met verblijf, geëscaleerde zorg

Met een verwijzing vanuit de toegang kunnen diverse vormen van specialistische jeugdhulp worden ingezet (bovenste blokken in de piramide). Hierin is een hoofdindeling te maken tussen specialistische ambulante jeugdhulp en jeugdhulp waarbij sprake is van verblijf in een instelling en/of waar sprake van ernstige problematiek of een crisissituatie (geëscaleerde zorg).

Via IAS is voor de diverse zorgvormen een groot aantal aanbieders gecontracteerd. Voor de specialistische jeugdhulp gaat het om 350 aanbieders. Binnen het IAS worden op dit moment 146 zorgvormen / producten onderscheiden waarop aanbieders zich kunnen inschrijven. Het zorgaanbod dat door de aanbieders geboden wordt, is veelal sectoraal georganiseerd. Aanbieders richten zich op een of meerdere specifieke doelgroepen (bijv. kinderen met gedragsproblemen of kinderen met psychiatrische ziektebeelden) en / of specifieke problematieken (bijvoorbeeld aanleren van vaardigheden aan kinderen met autisme). Aanbieders hanteren door henzelf ontwikkelde of elders beproefde methodieken in de behandeling en begeleiding van kinderen en hun ouders / verzorgers. Hierin is in de praktijk veel variatie te zien.

Hieronder is een overzicht per gemeente met hoeveel jongeren jeugdhulp ontvangen, jongeren jeugdhulp ontvangen zonder verblijf en jeugdhulp met verblijf. (Benchmark gegevens CBS april 2018)

	Bevolking leeftijd 0-18 jaar [personen]	Jeugdzorgtrajecten totaal [aantal]	Jongeren met jeugdhulp (in % van alle jongeren tot 18 jaar) [%]
Arnhem	32.250	3.470	11,4%
Doesburg	2.235	275	13,0%
Duiven	5.639	650	12,5%
Lingewaard	10.333	760	8,9%
Overbetuwe	11.398	1.280	12,9%
Renkum	6.167	835	15,0%
Rheden	8.245	1.010	12,9%
Rozendaal	336	25	9,6%
Wageningen	6.552	595	11,9%
Westervoort	3.012	400	14,1%
Zevenaar	8.575	1.230	13,8%
Regio centraal Gelderland	94.742	10.520	12,1%
Bron	CBS Bevolking CBS Jeugd		

Analyse

De MGR Module Inkoop stelt op basis van productiegegevens van en gesprekken met de 80 grootste zorgaanbieders een trimesterrapportage. Medio 2018 zijn de belangrijkste conclusies ten aanzien van de Jeugdhulp de volgende:

- Op de totale jeugdhulp zien we in de cijfers een stijging van omzet van ongeveer 9% in het eerste trimester 2018 ten opzichte van het eerste trimester 2017. Voor een deel heeft dit te maken met de indexering op (een aantal) tarieven van 2,7%. Voor het grootste deel dus met cliëntaantallen en cliëntstromen. In 2017 zagen we ook al een stijging ten opzichte van 2016 op de totale jeugdhulp.
- De stijging zit vooral in ambulante hulp en verblijfszorg voor jeugdigen. Bij de ambulante jeugdhulp is de stijging vooral zichtbaar bij de grote J-LVB-aanbieders (licht verstandelijk beperkten) en bij de J&O-aanbieders (jeugd- en opvoedhulp). Uit de gesprekken is naar voren gekomen dat dit te maken heeft met een toename van begeleiding en intensieve gezinshulp. Hierop vindt reeds nadere analyse plaats.
- Bij verblijf is vooral sprake van een toename bij woongroepen en gezinshuizen. Bij deze verblijfsvormen is sprake van wachtlijsten. Wat opvalt is dat pleegzorg iets afneemt.
- Jeugdbescherming is vanaf 2015 licht afgenomen, maar neemt nu weer iets toe. Dat komt o.a. door de inzet van intensief gezinsgericht casemanagement door Jeugd Veilig Verder en het feit dat de aanbieders aangeven dat problematiek toch weer wat ernstiger lijkt te worden.
- Terreingebonden verblijf is in de laatste jaren fors gestegen. De beweging naar lichtere meer gezinsgerichte vormen van opvang zien we nog steeds onvoldoende.
- Er zijn wachtlijsten en wachttijden in de regio. Dit manifesteert zich vooral bij verblijfszorg en Jeugd-GGZ. In de gesprekken met de Jeugd-GGZ-aanbieders is het onderwerp wachtlijsten nadrukkelijk aan de orde gesteld en zijn er voor het jaar 2018 gerichte afspraken gemaakt om de duur van de wachtlijsten te verkorten en de instroom te beperken.
- Net als in heel Nederland neemt het aantal (echt)scheidingen in Centraal Gelderland toe. Hoewel eenduidige cijfers ontbreken is bekend dat het aantal complexe scheidingen nog sneller toeneemt. Inmiddels is binnen de jeugdbescherming bekend dat bij ruim 50% van alle beschermingsmaatregelen scheiding een belangrijke rol speelt.

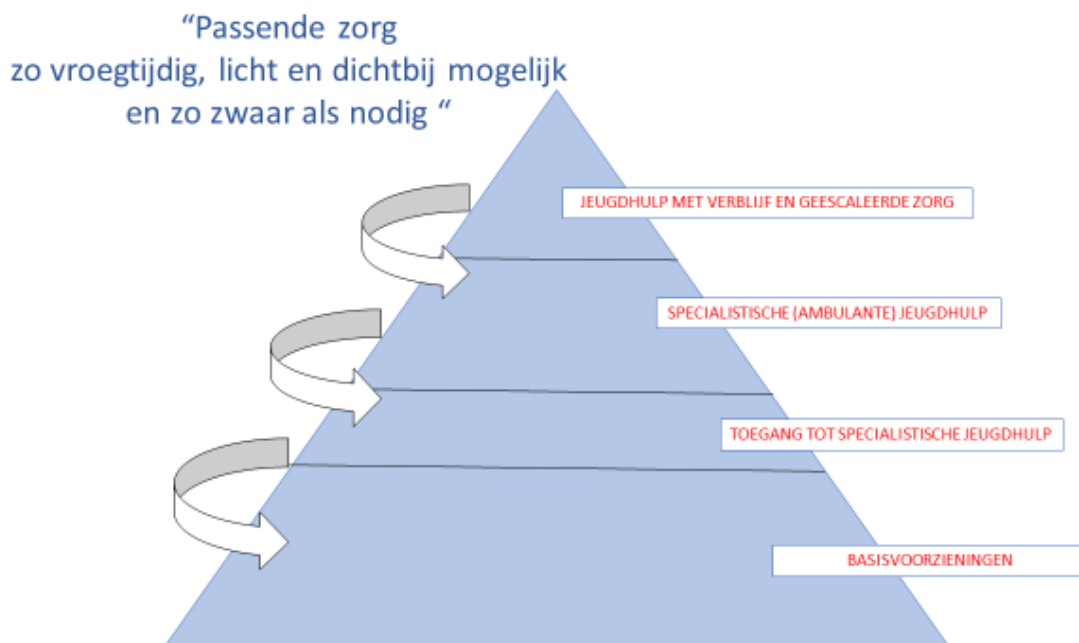
Transformatieopgaven

Vanaf de transitie hebben we gewerkt aan een breed scala van in te zetten producten zorg en ondersteuning binnen de jeugdhulp. Hiermee bedienen we de keuzevrijheid van onze inwoners. We zien in het huidige systeem wel een aantal mogelijkheden om het beter te maken voor kinderen. Belang van het kind staat voorop in onze Regio. Zoals reeds aangegeven bij de inleiding is onze missie: dat ieder kind in onze regio de hulp krijgt die het nodig heeft om kansrijk, gezond en veilig op te groeien, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid hiervoor allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt.

Hieronder wordt aangegeven waar we in het huidige systeem tegenaan lopen en waar kansen liggen voor verbetering.

Passende zorg, zo vroegtijdig, licht en dichtbij mogelijk en zo zwaar als nodig. We zien dat de top van de piramide een onevenredig groot deel van de kosten met zich meebrengt. Het gaat hier om een beperkte groep kinderen met een zeer hoog kostenaandeel. Om financiële redenen, maar meer nog om inhoudelijke redenen willen we hier graag verandering in brengen. Kinderen zijn immers (over het algemeen) het beste gebaat bij hulp die op tijd en zo licht en dichtbij huis wordt gegeven.

Ook binnen het ambulante deel van de jeugdhulp willen we graag een verdere beweging in gang zetten naar passende zorg, zo vroegtijdig, licht en dichtbij mogelijk. Ook zien we hierin graag een beweging naar (preventieve) ondersteuning vanuit de basisvoorzieningen en lokale toegang, bijvoorbeeld door hier de vrij toegankelijke basishulp uit te breiden. Naast de hulp en zorg zien we ook mogelijkheden om op lokaal niveau de talentontwikkeling en de ondersteunende rol van sport/cultuurverenigingen voor kinderen en hun gezinnen te versterken. De inzet op passende zorg zal op het niveau van het gehele stelsel leiden tot een afschalingsbeweging en uiteindelijk tot lagere kosten per inwoner (zie plaatje onder). Dit neemt niet weg dat ieder kind die zware zorg nodig heeft, dit ook moet krijgen.

Integrale inzet vanuit het netwerk op basis van de brede hulpvraag

Door de veelheid aan aanbieders, producten en werkwijzen is er sprake van een versnipperd zorgaanbod. Hierin schuilt het gevaar dat niet de brede hulpvraag van het kind en zijn systeem vertrekpunt vormt voor de zorginzet maar het zorgaanbod van de aanbieders. Integrale inzet komt zodoende nog onvoldoende van de grond. Vooral als het gaat om kinderen die te maken hebben met combinaties van problematiek (psychiatrisch, gedrag, verstandelijke beperking,) is de expertise en inzet van meerdere aanbieders mogelijk. Wij zien dit terugkomen bij hele complexe meervoudige problematiek waar een verblijfplaats gezocht wordt. Deze kinderen blijken daardoor moeilijk plaatsbaar. Een ander voorbeeld is de ondersteuning van kinderen in een complexe scheidingssituatie. Er zijn vaak verschillende partijen betrokken, maar de inzet sluit niet altijd op elkaar aan. Nauwere samenwerking in het netwerk van aanbieders, lokale toegang en andere betrokkenen is nodig om tot integrale inzet te komen. Op dit punt zijn overigens al mooie en goede

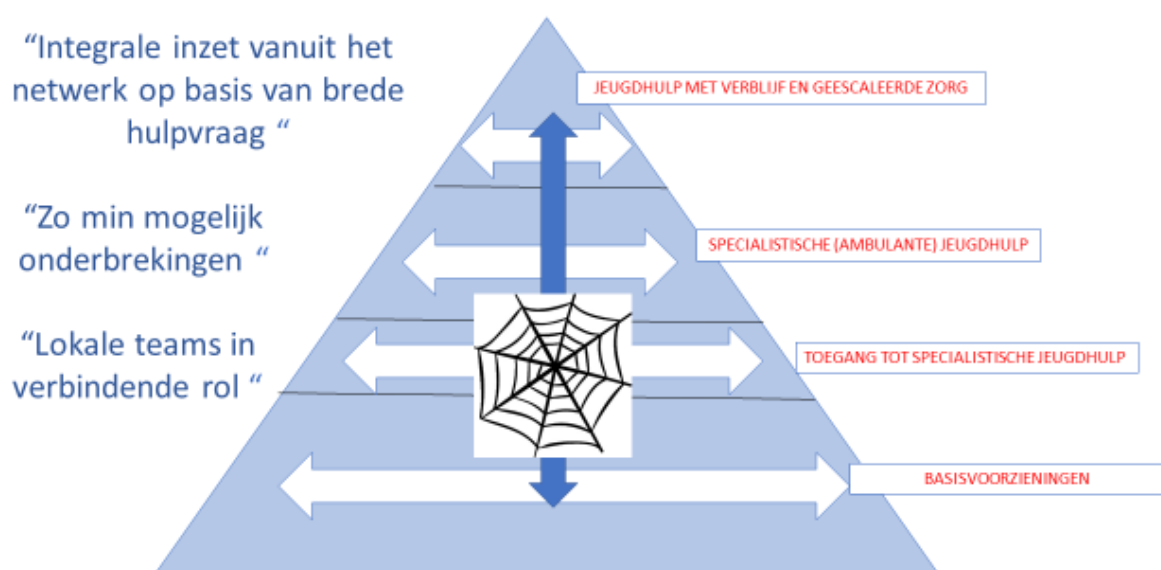
voorbeelden binnen onze regio te benoemen. Sommige aanbieders in de Jeugd- en opvoedhulp en J-GGZ werken al vanuit de brede hulpvraag en betrekken de expertise van hun collega-aanbieders wanneer zij dit zelf niet in huis hebben.

Zo min mogelijk onderbrekingen

Verder constateren we dat er bij sommige zorgvormen en bij sommige aanbieders sprake is van lange wachttijden. Daarbij gaat het niet alleen om wachttijden tussen de eerste verwijzing vanuit de toegang naar de zorg, maar ook om wachttijden tussen de intake en de daadwerkelijke behandeling of van de ene naar de andere aanbieder. Bijvoorbeeld als het aanbod van de ene aanbieder onvoldoende toereikend blijkt te zijn en behandelaanbod of expertise van een andere aanbieder noodzakelijk blijkt te zijn. We willen dat de kinderen die zorg nodig hebben, zo min mogelijk te maken krijgen wachttijden en onderbrekingen in de zorg. Ook dit vergt nauwe samenwerking in het netwerk. Ook En ook hier zijn al mooie ontwikkelingen te zien, zoals de brede bereidheid tot samenwerking tussen aanbieders rondom de aanpak van wachttijden in de GGZ.

Lokale Teams versterken

Een lokaal team is een team van professionals op het gebied van zorg en ondersteuning van de inwoners van de gemeente. Lokale Teams bieden laagdrempelige hulp en basiszorg. Daarnaast verwijzen zij waar nodig naar specialistische hulp. De Lokale Teams hebben een cruciale rol in het komen tot passende en integrale zorg. We constateren dat de Lokale Teams nog versterkt kunnen worden in hun verbindende rol in het lokale netwerk (basisvoorzieningen, jeugdgezondheidszorg, huisartsen, onderwijs, enz.) en het regionale jeugdhulpnetwerk (aanbieders, jeugdbescherming, Veilig Thuis, Raad en Rechtbank, enz.).

Lerend netwerk

De afgelopen periode is rondom bovenstaande vraagstukken al flink geïnvesteerd door partijen in allerlei vormen van samenwerking. Deze beweging is bemoedigend en bouwen we graag uit. Graag investeren wij met het brede veld in een lerend netwerk dat bovenstaande verbetermogelijkheden verder gaat verzilveren. De Transformatietafels spelen hierin een belangrijke rol. Dit is de plek waar partijen vanuit verschillende domeinen met elkaar ontwikkelingen bespreken en werken aan transformatie en verbeteringen in het jeugdhulpstelsel. In 2018 zijn al Transformatietafels (onder verschillende benaming) van start gegaan: de Kerngroep Transformatie Jeugdbescherming en Jeugdhulp met Verblijf en de Netwerksamenwerking Jeugd-GGZ / J&O.

Ontwikkellijnen

Wij geven in de komende jaren concreet uitvoering aan de visie langs vier ontwikkellijnen. Deze ontwikkellijnen - en de verdere uitwerking daarvan in transformatietafels met partijen uit het veld - vormen de basis van dit transformatieplan. Het gaat om de volgende ontwikkellijnen:

1. Versterken van de lokale teams
2. Transformatie van specialistische ambulante jeugdhulp
3. Transformatie van jeugdhulp met verblijf
4. Beschermen van kinderen in complexe scheidingen

In het volgende hoofdstuk worden deze lijnen verder toegelicht.

Hoofdstuk 3 Ontwikkellijnen

In dit hoofdstuk volgt een uitwerking van de vier ontwikkelijnen die we in Centraal Gelderland voor ogen hebben. Bij al deze ontwikkelijnen gaat het er uiteindelijk om dat de kinderen en gezinnen sneller en doeltreffender geholpen worden met een duurzaam resultaat. Bij deze ontwikkelijnen geven wij zo concreet mogelijk aan wat het doel is, welke acties worden ingezet, wat het beoogde resultaat is en welke werkwijze gehanteerd zal worden. De ontwikkelijnen hangen met elkaar samen, sluiten op elkaar aan en zullen in de praktijk ook deels overlappen.

Bij de uitwerking van deze ontwikkelijnen wordt gewerkt met Transformatietafels. Deze tafels bestaan uit vertegenwoordigers vanuit de Lokale Teams, Zorgaanbieders, Netwerkpartners en Gemeenten. De tafels staan open voor nieuwe netwerkpartners. Onder regie van de Gemeenten wordt de agenda, de samenstelling en de frequentie bepaald. In de Transformatietafels worden acties benoemd. Om te zien of de acties effectief zijn heeft de Regio ook zicht op de resultaten nodig. Binnen de Regio maken gemeenten en jeugdhulpaanbieders daarom duidelijke afspraken over de resultaatmetingen via de transformatietafels. Hierin wordt ondermeer aandacht besteed aan kwaliteit, outcome en clientervaringen.

1. Versterken van de Lokale Teams

De Lokale Toegang bestaat uit de Lokale Teams van iedere gemeente, maar ook uit Huisartsen en andere geautoriseerde verwijzers. In deze paragraaf richten we ons vooral op de Lokale Teams, die een cruciale rol spelen in de transformatie.

De inrichting van de toegang en het vormgeven van het primaire proces is een lokale aangelegenheid. Er zijn dan ook duidelijke verschillen waarop de Lokale Toegang is georganiseerd. De beschikbare kennis en de wijze waarop gebruik wordt gemaakt van expertise verschilt. Ook zijn er verschillen over de aanpak met langdurige of korte(re) interventies en in de samenwerking met huisartsen (bijv. inzet POH). Er is met andere woorden sprake van 'couleur locale'. Bij de verdere ontwikkeling van de toegang en de werkwijze bij ondersteuning en zorg is deze diversiteit een gegeven.

Doel	Lokale Teams (nog) beter toerusten op hun centrale rol in het netwerk van jeugdhulp.
Acties	• Transparant maken van de manier waarop de Lokale Teams op de verschillende ontwikkelijnen samenwerkt met overige partners, vooral op het delen van expertise en op diagnostiek. • Versterken van de samenwerking tussen de lokale teams, (regionale) aanbieders en partners in het lokale veld (bijv. huisartsen, onderwijs, etc) • Verbeterpunten afspreken ten aanzien van de samenwerkingsmodellen • Verbeterpunten afspreken ten aanzien van het vakmanschap en het uitwisselen van kennis en ervaringen • Verbeterpunten afspreken ten aanzien van de bijdrage van de lokale teams aan de programma's 'Geweld hoort nergens thuis', 'Scheiden zonder schade', 'Kansrijke start' en aan het jeugdstrafrecht netwerk.

Resultaat	Elke gemeente in Centraal Gelderland heeft in 2019 een visie op de doorontwikkeling van de Lokale Teams, gericht op het primaire proces (zorg voor passende, integrale en betaalbare zorg, optimale samenwerking) en de bijdrage aan de doelen in het Regionaal Transformatieplan
Werkwijze	Hoewel er regelmatig sprake is van onderlinge afstemming, bestaat er op dit moment geen structureel overleg tussen de Lokale Teams van de 11 gemeenten en de andere partners. Om vorm te geven aan deze ontwikkellijn zal een nieuwe Transformatietafel worden ingericht ter versterking van de Lokale Teams.

2. Transformatie specialistische ambulante jeugdhulp

Sinds begin 2018 krijgt de samenwerking tussen verschillende aanbieders in de JGGZ en Jeugd- en opvoedhulp en gemeenten in de regio verder gestalte onder de noemer 'netwerksamenwerking'. Doel van deze samenwerking is om kansen te benutten die er liggen op het gebied van wachttijdenaanpak en het verstevigen van het netwerk van zorg. Aanbieders hebben aangegeven ook graag meer in gesprek te komen over de samenwerking met partijen in het voorveld zoals de lokale teams, het onderwijs en huisartsen.

Doel	Kinderen ontvangen passende ambulante jeugdhulp zo vroegtijdig, licht en dichtbij mogelijk en zo zwaar als nodig. Hierbij is de hulpverlening gericht op de jeugdige en op de relaties en minder gericht op het eigen concept van de aanbieder.
Acties	• Ontwikkelen van gezamenlijke visie op licht / zwaar en complex / niet complex (bggz /sggz /J&O) • Versterken van de samenwerking tussen aanbieders en samenwerking met het voorveld (wijkteams, huisartsen, onderwijs, etc) • Doorontwikkeling aanpak van wachttijden • Analyse en doorontwikkeling producten specialistische ambulante jeugdhulp (JGGZ, J&O, begeleiding (LVG)) • Afschaling specialistische ambulante jeugdhulp naar basishulp in de eerste lijn.
Resultaat	Dit zal nader bepaald en uitgewerkt moet worden in de transformatietafel. Gedacht kan worden aan indicatoren rondom wachttijden, minder doorverwijzingen tussen aanbieders, etc.
Werkwijze	Uitbouwen netwerksamenwerking tussen aanbieders en met het voorveld op het gebied van J&O, jeugd GGZ en begeleiding, werkend vanuit de principes van positieve gezondheid en de nieuwe ggz. In deze werkwijze staat niet de beperking centraal, maar het versterken van het kind en het gezin binnen de mogelijkheden die het heeft. Kortom de hulp dient vraaggericht te zijn en niet aanbodgericht. Diagnosticeren is alleen aan de orde als dit hieraan ondersteunend is als het nodig is voor het gezin/ het kind.

3. Transformatie op verblijf

Begin 2018 is een Transformatietafel van start gegaan met vertegenwoordigers vanuit de jeugdbescherming, aanbieders met verblijf, lokale teams en gemeenten. Deze 'Kerngroep' richt zich in eerste instantie op het terugdringen van jongeren op terreinvoorzieningen. Deze heeft inmiddels een nulmeting uitgevoerd. Op 1-1-2018 verbleven er in de Regio 82 jongeren op een terreinvoorziening. De volgende peildatum is in juli 2018. De Kerngroep heeft een plan opgesteld dat

zich richt op het voorkomen van nieuwe instroom in terreinvoorzieningen en het versnellen van de uitstroom. Daarbij zijn afspraken gemaakt over:

1. het snel en flexibel in kunnen zetten van experts;
2. het sneller inzetten van diagnostiek;
3. het ontwikkelen van een portfolio voor intensieve ambulante trajecten;
4. het onderzoeken van een gezamenlijke voordeur bij aanbieders;
5. het gezamenlijk analyseren van een 3-tal casussen;
6. het oprichten van een honkvast-beraad om overplaatsing tussen residentiële voorzieningen te voorkomen.

Het is de bedoeling om deze Transformatietafel breder in te zetten op vraagstukken rondom verblijf (bv. verblijf jeugd GGZ). Ook de opbrengsten vanuit de regionale werkgroep 18-/18+ zullen hierin worden meegenomen.

Doel	Voorkomen van uithuisplaatsingen
Acties	• Inzet expertnetwerken om uithuisplaatsingen beter te voorkomen (verder vormgeven aan het 'regionaal expertiseteam') • Doorontwikkelen van integrale aanpak bij spoedeisende zorg en crisissen in de jeugdzorg, inclusief het stroomlijnen van (tijdelijke) plaatsingen. • Meer inzet van Intensieve Ambulante gezinshulp en tussenvormen mogelijk maken • Betere ondersteuning van pleeggezinnen en gezinshuizen. Hierbij aansluiten op de landelijke pilots vanuit het NJi 'voor ieder kind een thuis', gericht op het zo thuis mogelijk laten opgroeien van kinderen. • Jongeren in residentiële jeugdhulp beter begeleiden naar een thuissituatie en/of zelfstandigheid. • Afspraken maken over het tekort aan zelfstandige huisvesting voor jongeren en de bijbehorende begeleiding.
Resultaat	Het aantal jongeren op een terreinvoorziening neemt voor 1-1-2021 met minimaal 50% af. De Regio erkent dat dit percentage afhankelijk is van meerdere factoren. Daarom wordt dit beoogde resultaat gezien als een gezamenlijke ambitie.
Werkwijze	Voortbouwen op de bestaande Transformatietafel en themabijeenkomsten. Betrokken partijen gaan een inspanningsverplichting aan om bovenbeschreven ambitie met elkaar waar te maken.

4. Complexe Scheidingen

Deze ontwikkellijn is gekozen, omdat het aantal complexe scheidingen in de afgelopen jaren toeneemt en het groot aantal partijen dat een rol speelt bij de begeleiding van de kinderen en hun ouders. Er ontbreekt een gedragen visie op de aanpak van de vraagstukken rondom complexe scheidingen. Deze Ontwikkellijn sluit aan op het landelijk programma 'Scheiden zonder Schade'.

Doel	Preventief en actief begeleiden van kinderen in gezinnen in complexe scheidingsituaties.
Acties	• Organiseren van regionale bijeenkomsten gericht op 'scheiden zonder schade' • Organiseren een Bijeenkomst voor kinderen. Wat willen de kinderen? Wat helpt de kinderen?

	• Deelname aan (bovenregionale) werkgroepen met partners om de samenwerking in het netwerk te verbeteren. Nb. de zeven Gelderse regio's zijn aangemeld als aspirant proefregio voor het VNG project 'Scheiden zonder schade'. • Inzichtelijk maken van het aanbod van interventies voor scheiding op gemeenteniveau (sociale kaart) • Versterken van de lokale teams door het eenvoudig inzetten van 'deskundigen' op het gebied van scheiding en omgang. Denk hierbij aan deskundigen vanuit de Jeugdbescherming, Veilig Thuis, Raad voor de kinderscherming, zorgaanbieders, advocatuur. Het gaat om actief meedenken met de lokale teams over de juiste interventie op het juiste moment. • Stimuleren van nieuwe initiatieven gericht op preventie (lokaal domein!) • Visie op de aanpak van de vraagstukken ontwikkelen en een plek geven in de (herijking van de) Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.
Resultaat	het aantal kinderen in de knel neemt af (indicator nader te bepalen)
Werkwijze	Rondom deze Ontwikkellijn zijn in de afgelopen jaren meerdere overleggen en bijeenkomsten georganiseerd. De regio zal hierin meer structuur aanbrengen door het oprichten van een nieuwe Transformatietafel.

Hoofdstuk 4 Financiën

Toelichting op de uitkering van Transformatiefonds

Voor de periode 2018 tot en met 2020 is voor het hele land jaarlijks 36 miljoen euro aan transformatiebudget beschikbaar gesteld. Het gaat in totaal om een bedrag van 108 miljoen euro, waarvan 54 miljoen euro uit het gemeentefonds afkomstig is en 54 miljoen euro door het rijk ter beschikking is gesteld. De hoogte van het transformatiebudget per jeugdzorgregio in 2018, 2019 en 2020 wordt vastgesteld naar rato van het totaal kinderen tot 23 jaar op 1-1-2018. Voor Regio Centraal Gelderland zijn dit 117.811 jongeren en daarom is de te verwachten bijdrage (mits het transformatieplan wordt goedgekeurd) in ieder geval³ 954.870 euro in 2018, 954.870 euro in 2019 en 954.870 euro in 2020 voor Regio Centraal Gelderland. In december 2018 wordt het transformatiebudget voor 2018 uitgekeerd. Het transformatiebudget voor 2019 en 2020 zal respectievelijk in de jaren 2019 en 2020 worden uitgekeerd.

In de decembercirculaire 2018 zal het transformatiebudget worden verdeeld. Het transformatiebudget wordt via een decentralisatie-uitkering aan de grootste gemeente in desbetreffende jeugdzorgregio uitgekeerd. In dit geval dus aan Arnhem.

Soorten kosten

Om vorm te geven aan het regionaal transformatieplan zullen kosten worden gemaakt. Deze kunnen worden gedekt met de nieuwe regionale transformatiemiddelen. Hieronder staat een overzicht van de type kosten die gemaakt kunnen worden.

Kosten verbonden aan de Ontwikkellijnen

Voorstel is om 70% van de begroting te reserveren voor de vier Ontwikkellijnen.

Kosten voor de vier ontwikkelijnen worden alleen gemaakt na afstemming aan de betreffende Transformatietafels. De aanbieders zijn daarmee nauw betrokken bij de besluitvorming, maar de regio blijft wel nadrukkelijk bij de gemeenten.

Het RAO Jeugd zal voor 1-1-2019 nadere spelregels ontwikkelen voor de inzet van middelen. De Regio kiest nadrukkelijk niet voor een open inschrijving van nieuwe initiatieven en projecten. Uitgangspunt is dat de projecten en projectleiders bijdragen aan de integrale samenwerking rondom de aangegeven ontwikkelijnen.

Na goedkeuring namens de regio kunnen de kosten gefactureerd worden bij de gemeente Arnhem.

³ In het geval dat het beroep op het transformatiefonds ziet op mindere dan 42 jeugdzorg regio's wordt het resterende transformatiebudget jaarlijkse verdeeld over de jeugdzorg regio's waarvan de aanvraag is gehonoreerd. Voorwaarde voor toekenning van het volledige bedrag aan de regio is tevens dat de aanvraag en het regionaal transformatieplan straks in het najaar door de landelijke commissie worden goedgekeurd.

Overige kosten

Voorstel is om 30% van de begroting te reserveren voor de overige kosten.

- a. Inzet door gemeenten; inzet van beleid, financiën, programmamanagement
=> Vertrouwen op evenredige inzet per gemeente, geen ureschrijven. Vast percentage van het totaalbudget reserveren voor vergoeding gemeentelijke inzet.
- b. Inzet door gemeenten; inzet van de lokale teams
=> De wijze waarop de lokale toegang wordt georganiseerd is lokaal beleid; hierover worden geen regionale afspraken gemaakt. Voor het succes van de regionale ontwikkelijnen is het wel noodzakelijk dat de lokale teams daar optimaal in samenwerken. Vast percentage.
- c. Inzet voor onderzoek, bijeenkomsten en communicatie
=> Na goedkeuring namens de regio kunnen betreffende aanbieders de kosten factureren bij de gemeente Arnhem.
- d. Inzet voor beheer regionaal transformatiebudget
=> vaste vergoeding voor administratieve verwerking en beheer van het regionaal budget.

Voorstel is om 24% van het regionaal transformatiebudget jaarlijks toe te kennen aan de individuele gemeenten ten behoeve van c. inzet van beleid, financiën, programmamanagement én d. inzet van de lokale teams conform de landelijke verdeelsleutel, i.e. het aantal jongeren onder de 23 jaar op 1-1-2018; zie bijlage. Voor onderzoek, bijeenkomsten en communicatie wordt 5% gereserveerd; voor beheer van het regionaal budget 1%⁴.

Niet in deze begroting

Het Regionaal Transformatiefonds zal niet worden gebruikt voor declaratie van kosten die aanbieders maken ten behoeve van individuele jongeren / gezinnen. Deze kosten worden immers vergoed via de regionaal gangbare route, via IAS.

Begroting op hoofdlijnen

Voor de aanvraag van het regionaal transformatiebudget dient voor 1 oktober 2018 een regionaal transformatieplan te worden ingediend. Het is hierbij niet noodzakelijk om een gedetailleerde begroting in te dienen. Belangrijker is de beschrijving van de inspanningen die een bijdrage moeten leveren aan de beoogde transformatie. Om die reden is de onderstaande begroting alleen op hoofdlijnen ingevuld.

Voor de vier ontwikkelijnen wordt 70% van het beschikbare budget gereserveerd. Elke ontwikkelijn krijgt daarvan 25% te beschikking. Het gaat om een indicatief percentage. De Regio gaat daar flexibel mee om. Bij de uitwerking zal moeten blijken welk budget werkelijk noodzakelijk is. De verhoudingen kunnen dus ook nog verschuiven.

⁴ Hierbij is er van uit gegaan dat er geen sprake is van het beoordelen van projectaanvragen en het afgeven en monitoren van subsidies, zoals bij het eerdere regionaal innovatiefonds in de jaren 2015-2017!).

Begroting	2018	2019	2020	Totaal
Inkomsten	€ 954.870	€ 954.870	€ 954.870	€ 2.864.610
Uitgaven	€ 572.610 (20%)	€ 1.146.000 (40%)	€ 1.146.000 (40%)	€ 2.864.610 (100%)
Regionale ontwikkellijnen	70%	70%	70%	
• Versterken van de Lokale Teams	(25% van 70%)	(25% van 70%)	(25% van 70%)	
• Transformatie specialistische ambulante jeugdhulp	(25% van 70%)	(25% van 70%)	(25% van 70%)	
• Transformatie op verblijf	(25% van 70%)	(25% van 70%)	(25% van 70%)	
• Complexe scheidingen	(25% van 70%)	(25% van 70%)	(25% van 70%)	
Overige kosten	30%	30%	30%	
• Inzet door gemeenten op beleid, financiën, management en op lokale teams	24%	24%	24%	
• Onderzoek, Bijeenkomsten en communicatie	5%	5%	5%	
• Beheer regionaal transformatiebudget	1%	1%	1%	
Totaal	100%	100%	100%	

NB: Aan de Beschermingstafel vindt wekelijks een overleg plaats waarin professionals samen met een gezin de zorgen over de veiligheid van de jeugdige(n) bespreken. In 2017 is de Beschermingstafel Centraal Gelderland van start gegaan. Betrokken partijen zijn enthousiast over de nieuwe werkwijze. In 2018 blijkt het aantal casussen sterk toe te nemen en worden ook nieuwe besluiten geagendeerd. De extra kosten hiervan bedragen € 82.000, hier is door gemeenten geen rekening mee gehouden. Voorstel is om deze extra kosten 2018 te dekken vanuit het regionaal transformatiebudget. Inhoudelijk sluit de Beschermingstafel goed aan op de vier ontwikkellijnen.

Bovenstaande begroting op hoofdlijnen geldt als vertrekpunt op het moment van toekenning van het regionaal transformatiebudget. Gedurende de projectperiode zal de begroting verder worden ingevuld aan de hand van nader op te stellen richtlijnen. Hierbij denken we aan overeenstemming aan de transformatietafels en het RAO Jeugd, geen financiering voor projecten van één partij.

Besluitvorming op basis van overeenstemming

Wij werken met het Regionaal Transformatieplan daarom op basis van overeenstemming tussen de 11 gemeenten. Deze overeenstemming wordt bepaald in het RAO Zorg (ambtelijk) en het PFO Zorg (bestuurlijk). Betrokken partijen hebben een belangrijke stem via de Transformatietafels.

Ieder half jaar (op 1-1 en 1-7 of indien nodig tussentijds) stelt de budgethouder een tussenrapportage op en worden voorstellen gemaakt om de begroting verder in te vullen. Besluiten hierover worden in het RAO Zorg genomen. Majeure wijzigingen worden voorgelegd aan het PFO Zorg.

Budgethouder

Budgethouder voor de regionale transformatiemiddelen is de gemeente Arnhem. De programmamanager sociaal domein (Ellen Krabbenborg) wordt hiervoor aangewezen. Businesscontrol van Arnhem (Ad Vervaart) wordt aangewezen als budgetbeheerder.

Hoofdstuk 5 Communicatie

Op welke momenten en hoe communiceren we?

Voor het behalen van de doelen binnen het Regionaal Transformatieplan is communicatie van groot belang. Voor alle betrokken organisaties en professionals is het van belang om te weten waar de prioriteiten in de regio liggen en wat we concreet willen bereiken. Maar ook om kennis en ervaringen binnen de Ontwikkelijnen te delen. Hiervoor maken we gebruik van:

- Nieuwberichten
- Websites
- Bijeenkomsten

Op 30 augustus is er een bijeenkomst georganiseerd voor betrokken organisaties om het concept van het regionaal transformatieplan te bespreken.

Welke portefeuillehouders voeren daarbij het woord?

Vanuit het PFO Zorg zijn twee wethouders jeugdhulp aangewezen als woordvoerder voor het Regionaal Transformatieplan. Dit zijn Hans de Vroome van de gemeente Arnhem en Peter Bollen van de gemeente Doesburg.

Betrekken van jongeren en Adviesraden bij de uitvoering?

De regio Centraal Gelderland wil graag jongeren en Adviesraden betrekken bij het opstellen van het regionaal transformatieplan en bij de uitwerking van de projecten. We gaan in overleg met deze partijen om hiervoor een passende vorm te vinden.

Hoe gaan we om met initiatieven / aanvragen van aanbieders?

De regio Centraal Gelderland nodigt betrokken partijen van harte uit om mee te denken over de transformatie in de jeugdhulp. Initiatieven en ideeën zullen voornamelijk via de Transformatietafels worden besproken en getoetst aan de beoogde resultaten.

Het voorliggende Regionaal Transformatieplan is een plan op hoofdlijnen, waarin vooral is aangegeven *wat* we willen bereiken. Dat betekent dat er op dit moment nog geen besluiten mogelijk zijn over individuele projecten. Wanneer dat wel mogelijk is zal hierover breed worden gecommuniceerd.

Kennis en ervaringen delen

De Regio Centraal Gelderland organiseert en neemt deel aan verschillende bijeenkomsten om kennis en ervaringen te delen. De belangrijkste zijn op dit moment:

- Thema- en netwerkbijeenkomsten, o.a. op het gebied van jeugdbescherming, jeugdhulp met verblijf, complexe scheidingen, enz. (regionaal)
- Afstemmingsbijeenkomsten in Gelderland tussen de 7 jeugdhulpregio's (bovenregionaal)
- Deelname aan landelijke netwerkbijeenkomsten en werkgroepen die met dezelfde transformatieonderwerpen aan de slag gaan (landelijk).

Hoofdstuk 6 Bijlagen

Modelformulier Basis op orde

Financiële uitwerking

Jaarlijkse verdeling van het regionaal transformatiebudget over de gemeenten, indien het voorstel wordt overgenomen daarvoor een vast percentage van 24% en de landelijke verdeelsleutel te gebruiken.

Rijksbijdrage per jeugdige < 23 jaar per jaar:			€ 8,11			
Rijksbijdrage regio CG totaal 2018-2020:			€ 2.864.610			
Verdeling bij 24%						
	Aantal jeugdigen < 23 jaar	Procentueel	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	TOTAAL
Gemeenten			20%	40%	40%	
Arnhem	41.032	34,83%	€ 47.890	€ 95.780	€ 95.780	€ 239.449
Doesburg	2.635	2,24%	€ 3.075	€ 6.151	€ 6.151	€ 15.377
Duiven	6.741	5,72%	€ 7.868	€ 15.735	€ 15.735	€ 39.338
Lingewaard	12.107	10,28%	€ 14.130	€ 28.261	€ 28.261	€ 70.652
Overbetuwe	13.228	11,23%	€ 15.439	€ 30.878	€ 30.878	€ 77.194
Renkum	7.070	6,00%	€ 8.252	€ 16.503	€ 16.503	€ 41.258
Rheden	10.042	8,52%	€ 11.720	€ 23.441	€ 23.441	€ 58.602
Rozendaal	419	0,36%	€ 489	€ 978	€ 978	€ 2.445
Wageningen	10.721	9,10%	€ 12.513	€ 25.026	€ 25.026	€ 62.564
Westervoort	3.615	3,07%	€ 4.219	€ 8.438	€ 8.438	€ 21.096
Zevenaar	10.201	8,66%	€ 11.906	€ 23.812	€ 23.812	€ 59.530
TOTAAL	117.811	100,00%	€ 137.501	€ 275.003	€ 275.003	€ 687.506